

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๖

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๔๘/๒๕๖๖

วันที่ ๒๐ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { นายพลวัตร หิรัญจรรย์ ผู้ร้อง
สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายพลวัตร หิรัญจรรย์ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายพลวัตร หิรัญจรรย์ (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (ผู้ถูกร้อง) ออกข้อบังคับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคว่าด้วยการใช้เครื่องหมายรับรองตราสัญลักษณ์การคุ้มครองผู้บริโภค (Consumer Protection Guarantee) พ.ศ. ๒๕๕๕ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ เพื่อเป็นการริเริ่มโครงการให้เครื่องหมายรับรองตราสัญลักษณ์การคุ้มครองผู้บริโภคแก่สินค้าและบริการที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการคุ้มครองผู้บริโภคจากผู้ถูกร้อง และเป็นการประกันความเสียหายให้แก่ผู้บริโภคอันเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคในการบริโภคสินค้าและบริการที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อลดปัญหาการฟ้องร้องทั้งทางแพ่งและทางอาญา อีกทั้งเป็นการส่งเสริมผู้ประกอบ

- ๒ -

ธุรกิจให้มีความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค ผู้ร้องเป็นผู้ประกอบการประเภทร้านขายของรูปพรรณขอใช้ตราสัญลักษณ์การคุ้มครองผู้บริโภคดังกล่าว แต่ไม่ได้รับอนุญาต ต่อมาผู้ถูกร้องออกประกาศสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เรื่อง ยุติการดำเนินโครงการและยกเลิกเครื่องหมายรับรองตราสัญลักษณ์การคุ้มครองผู้บริโภค (Consumer Protection Guarantee) ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ขอเพิกถอนทะเบียนเครื่องหมายรับรองดังกล่าวต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญา โดยให้เหตุผลในประกาศว่าปัจจุบันไม่ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคจากตัวสินค้าของธุรกิจแต่ละประเภทแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นที่ต้องสร้างความเชื่อมั่นในสินค้าโดยการใช้เครื่องหมายรับรองตราสัญลักษณ์การคุ้มครองผู้บริโภคอีกต่อไป ผู้ร้องเห็นว่าตามสถิติข้อมูลการร้องทุกข์จากผู้บริโภค ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ของผู้ถูกร้องมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี ผู้ร้องยื่นหนังสือคัดค้านการออกประกาศดังกล่าว ฉบับลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๖ ไปยังผู้ถูกร้อง และได้รับแจ้งผลการพิจารณาว่าการยุติการดำเนินโครงการและยกเลิกเครื่องหมายรับรองตราสัญลักษณ์การคุ้มครองผู้บริโภคเป็นอำนาจของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ไม่ได้เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายที่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล อันจะถือได้ว่าเป็นคำสั่งทางปกครอง ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๕ และได้รับอนุญาตจากกรมทรัพย์สินทางปัญญาให้เพิกถอนเครื่องหมายดังกล่าว ไม่มีเหตุที่ผู้ถูกร้องจะทบทวนมติของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ผู้ร้องเห็นว่าการไม่ยกเลิกประกาศดังกล่าวของผู้ถูกร้องเป็นการปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องครบถ้วนหรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร เป็นการกระทำละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้อง และเครื่องหมายรับรองตราสัญลักษณ์การคุ้มครองผู้บริโภคเป็นเครื่องหมายรับรองที่ได้จดทะเบียนต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญา มีอายุ ๑๐ ปีนับแต่วันจดทะเบียนและอาจต่ออายุได้ ซึ่งผู้ถูกร้องขอต่ออายุเครื่องหมายรับรองไว้แล้วแต่ต่อมากลับขอเพิกถอนการจดทะเบียน

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องเนื่องจากบุคคลที่จะถูกละเมิดสิทธิจากการยุติการดำเนินโครงการและยกเลิกเครื่องหมายตราสัญลักษณ์การคุ้มครองผู้บริโภคต้องเป็นบุคคลที่เข้าร่วมโครงการใช้เครื่องหมายรับรองตราสัญลักษณ์ เมื่อข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้รับมอบตราสัญลักษณ์จากโครงการดังกล่าวในฐานะผู้ประกอบการธุรกิจ ถือไม่ได้ว่า

ผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงจากการยุติการดำเนินโครงการและยกเลิกการจดทะเบียนเครื่องหมายรับรองตราสัญลักษณ์การคุ้มครองผู้บริโภค กรณีจึงไม่ต้องด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ว่า การออกประกาศสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เรื่อง ยุติการดำเนินโครงการและยกเลิกเครื่องหมายรับรองตราสัญลักษณ์การคุ้มครองผู้บริโภค (Consumer Protection Guarantee) ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ของผู้ถูกร้อง เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๖๑

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่ การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่า เป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา”

และมาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมีใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ...”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การออกประกาศสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เรื่อง ยุติการดำเนินโครงการและยกเลิกเครื่องหมายรับรองตราสัญลักษณ์การคุ้มครองผู้บริโภค (Consumer Protection Guarantee) ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ของผู้ถูกร้อง เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๖๑ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องอันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นบุคคลที่เข้าร่วมโครงการให้เครื่องหมายรับรองหรือได้รับอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์การคุ้มครองผู้บริโภคจากโครงการดังกล่าว การยุติการดำเนินโครงการและยกเลิกเครื่องหมายรับรองไม่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องโดยตรง กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ประกอบกับกรณีที่ผู้ร้องยื่นหนังสือถึงผู้ถูกร้องเพื่อโต้แย้งประกาศดังกล่าว แต่ผู้ถูกร้องมิได้ดำเนินการยกเลิกประกาศ ผู้ร้องอ้างว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องหรือล่าช้าเกินสมควรนั้น หากมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้อง ผู้ร้องอาจใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญส่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

- ๕ -

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

(คำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๖)

[Handwritten signature]

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

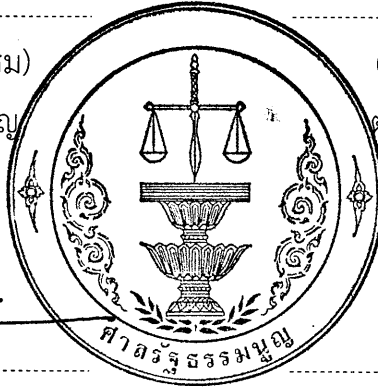
(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

(นายนภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

(นายอุดม รัฐอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ